

Kansalaiskyselyn tulosten yhteenveto

Sote- ja maakuntaudistuksen toimeenpanon tuki (SMUUTO)

5.6.2017

Valtteri Laasonen, Samuli Manu, Susanna Haanpää ja Tommi Ranta

Aineiston hankinta

- Kansalaiskysely on toteutettu **CINT-palvelun*** avulla 20.–23.4.2017. Vastauksia saatiin yhteensä 1040.
- CINT on maailman suurin ”kauppapaikka” kuluttajapaneeleille. Palvelun avulla voidaan valita useiden erilaisten kriteerien perusteella kyselyn kohderyhmäksi vastaajia koko Suomen alueelta (perustietoina mm. ikä, sukupuoli, postinumeroalue ja kieli).
- CINT hallinnoi eri paneelinomistajien (julkaisijat, markkinatutkimusyrietykset jne) paneeleita ja huolehtii niiden laadunvarmistuksesta ja panelistien vaihtuvuudesta sekä korvauksista näille eri paneelien osallistujille. Markkinatutkimusyrietykset, tutkimuslaitokset, konsulttitoimistot, mediatoimistot ja monet muut organisaatiot hyödyntävät CINTin palvelua mm. kansalais- ja kuluttajatutkimusten tekemiseen.
- Kriteereiksi kansalaiskyselyssä asetettiin vähintään 1000 vastaajaa niin, että saadaan riittävän edustava otos Suomen kansasta (iältään, sukupuoleltaan sekä sosioekonomiselta asemaltaan; myös erikseen edustava otos suomen- ja ruotsinkielisiä). Silti on huomioitava, että vastaajajoukossa ei ole yhteiskunnan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia vastaajia.

* <https://www.cint.com/> CINT-palvelu tavoittaa yhteensä yli 40 miljoonaa kuluttajaa yli 80 maasta, Suomesta yli 180 000

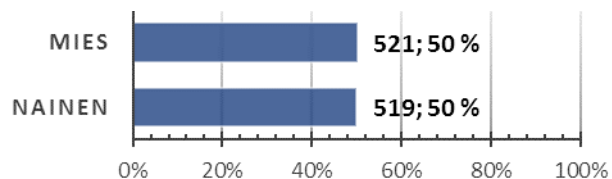
Aineiston analyysi

- Aineistossa yksittäisiä muuttujia on tarkasteltu sekä absoluuttisella määrällisellä tasolla että suhteellisten jakaumien kautta.
- Eri muuttujien välisiä yhteyksiä on tarkasteltu tilastollisen testaamisen keinoin ja merkitsevyyden testauksen perusteella on nostettu aineistosta tilastollisesti kaikkein merkittävimpiä yhteyksiä esiin.
- Tähän erikseen nostetut merkittävimmit havainnot ovat tilastollisesti merkittäviä (eri muuttujien väliset yhteydet ovat p-arvoltaan $< 0,010$).

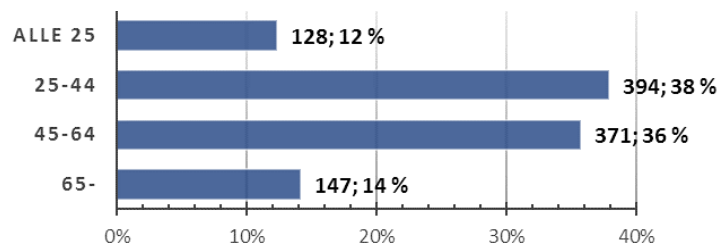

Taustatiedot

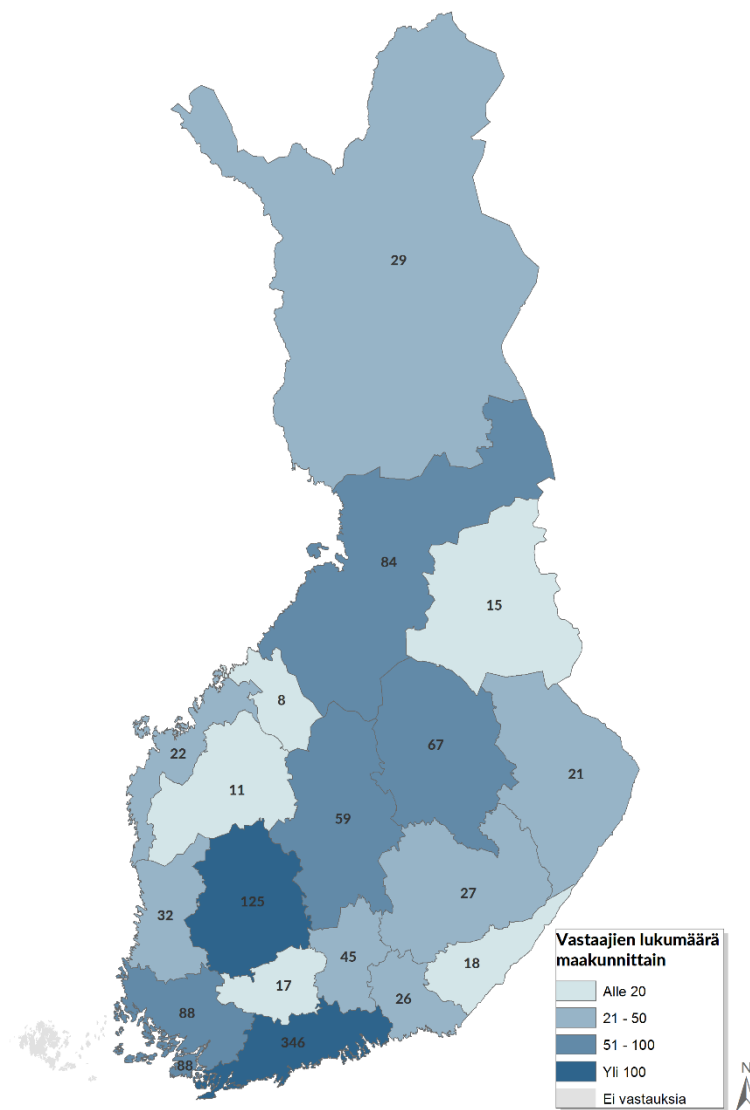
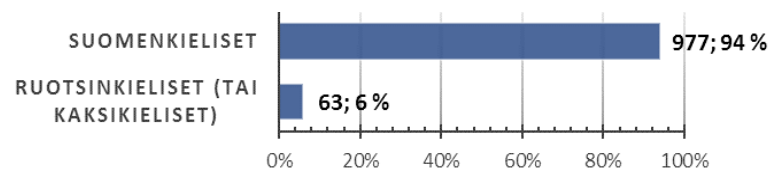
SUKUPUOLI

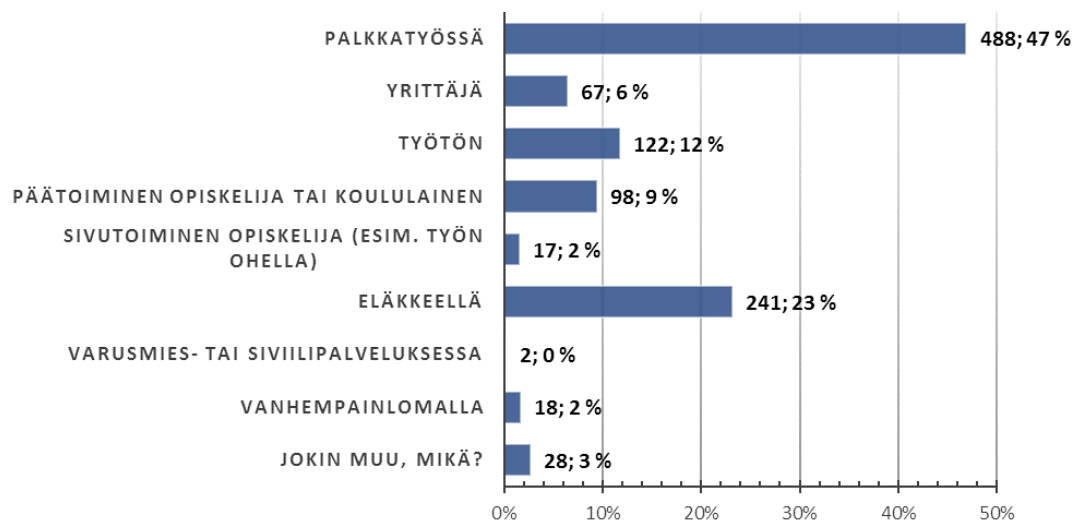
IKÄ

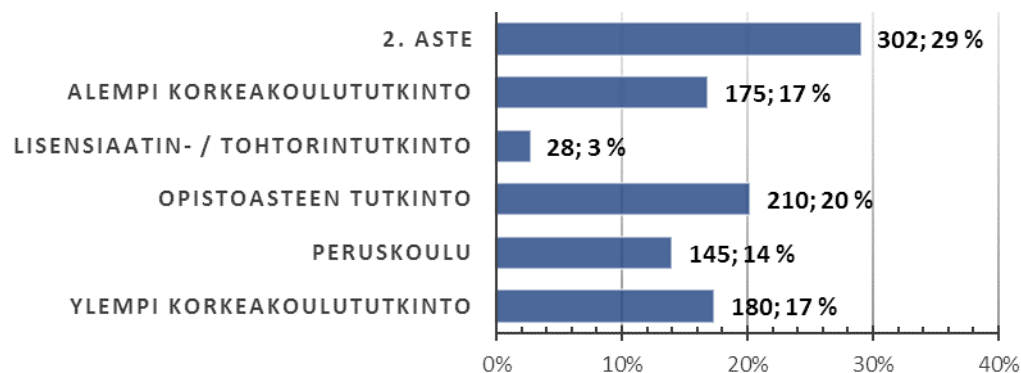
KIELI

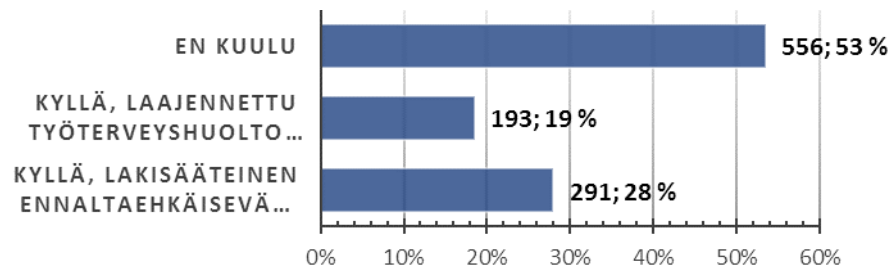
ELÄMÄNTILANNE

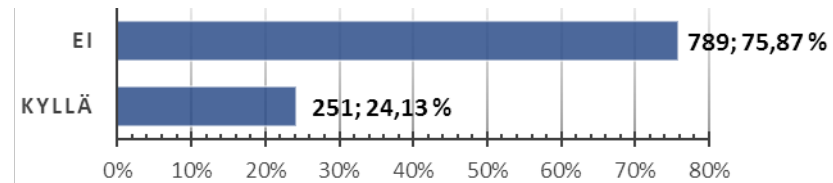
KOULUTUS (YLIN TUTKINTO)

KUULUTKO TYÖTERVEYSHUOLLON PIIRIIN?

ONKO SINULLA YKSITYISEN TERVEYDENHUOLLON KORVAAVA VAKUUTUS?

Yleiset havainnot

- Uudistus tunnetaan jo ainakin pintapuolisesti kohtuullisen hyvin. Täysin välinpitämättömästi uudistukseen suhtautuvien määrä näyttää kyselyn perusteella olevan suhteellisen pieni.
- Uudistukseen suhtaudutaan ylipäätään varsin kriittisesti, mutta vaikutuksissa näyttäytyy koko skaala merkittävistä uhkakuvista varsin positiivisiin vaikutuksiin. Uudistusta hyvänä ja huonona pitävät vastaukset jakautuivat melko tasaisesti – vaikutus riippuu hyvin monista vastaajan taustatekijöistä ja näkökulmasta. Monilta osin nykytilanteeseenkin ollaan tyytyväisiä.
- Elämäntilanteella ja koulutuksella on merkittävä vaikutus siihen, miten uudistus koetaan ja tunnetaan. Nuoret (alle 25) ovat kaikkein epävarmimpia sanomaan uudistuksen vaikutuksista ja samalla suhtautuvat uudistukseen välinpitämättömmmin. Vastaavasti vanhempi ikäluokka näkee uudistuksen negatiivisemmassa valossa.
- Suuret huolet uudistuksessa liittyvät koko uudistuksen päätavoitteisiin: palveluiden kustannuksiin, palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Palveluiden laatutekijöiden ja asiakasnäkökulman sen sijaan odotetaan paranevan.

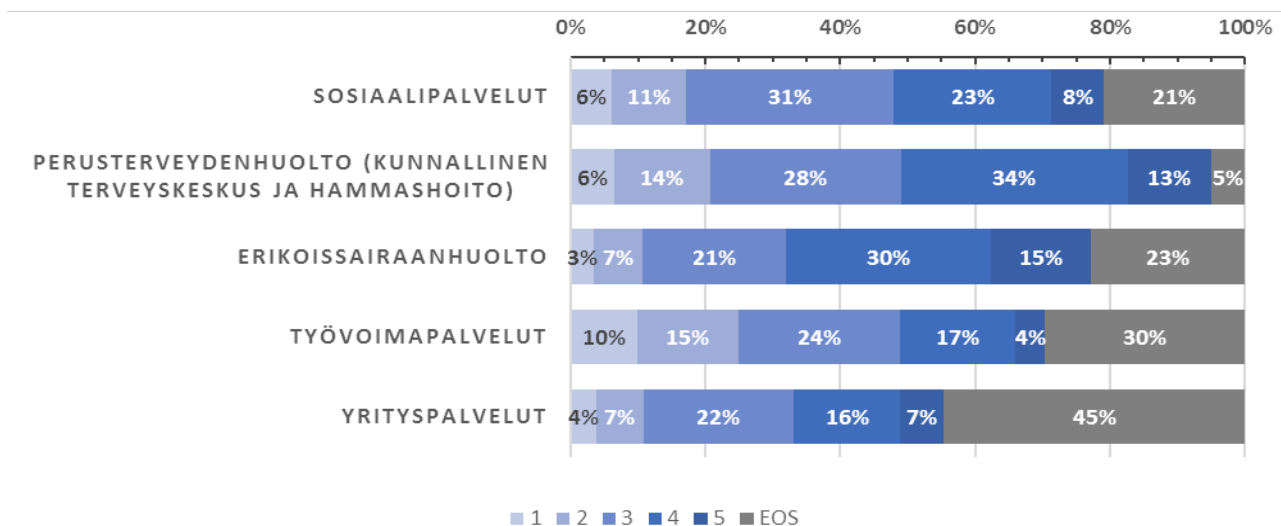
- Kansalaiskyselyn huomiot kriittisestä suhtautumisesta uudistukseen ovat samansuuntaiset kuin alkuvuonna 2017 toteutetun laajan sote- ja maakuntauudistukseen liittyvän henkilöstökyselyn* tulokset.
- Sekä henkilöstökyselyssä että kansalaiskyselyssä koulutustaso on tärkeä taustamuuttuja ja vaikuttaa vastauksiin.
- On merkittävää, että uudistuksen tärkeimpien tavoitteiden toteutumiseen suhtaudutaan erittäin varauksellisesti ja uhkien kautta niin kansalaiskyselyssä, henkilöstökyselyssä kuin maakuntalaista ja soten järjestämislaista laaditussa lausuntoyhteenvedossakin, vaikka tavoitteita pidetään sinänsä kannatettavina.
 - Esimerkiksi valinnanvapaus on kannatettava ja positiivisia vaikutuksia tuova uudistus, mutta siihen suhtaudutaan varsin varauksella (erityisesti sen keskeneräisyyden takia)
- Epävarmuus uudistuksen vaikutuksista näkyy niin kansalais- ja henkilöstökyselyssä kuin lausuntoyhteenvedossa.

*Toteuttajana Fountain Park STM:n ja VM:n toimeksiannosta:

[Sote- ja maakuntauudistuksessa mukana olevien eri alojen ammattilaisten ajatuksia sote- ja maakuntauudistuksen onnistuneesta toteuttamisesta](#)

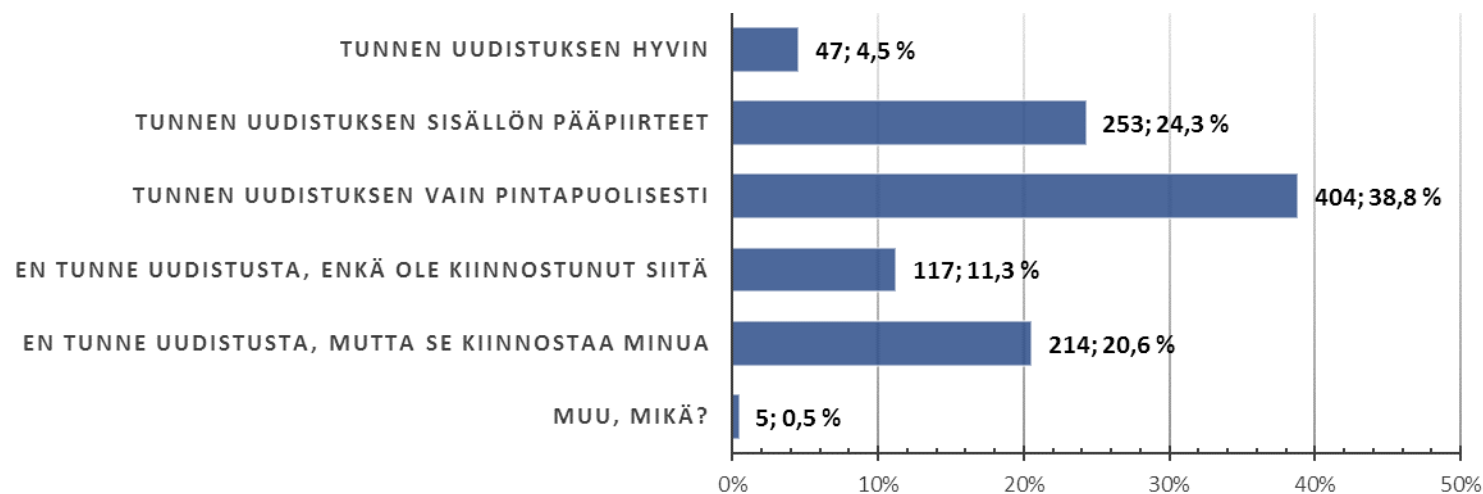
MITEN TYYTYVÄINEN OLET SEURAAVIEN PALVELUIDEN NYKYTILAAN?

(1= erittäin tyytymätön, 5= erittäin tyytyväinen, EOS = En ole käyttänyt / en osaa sanoa)

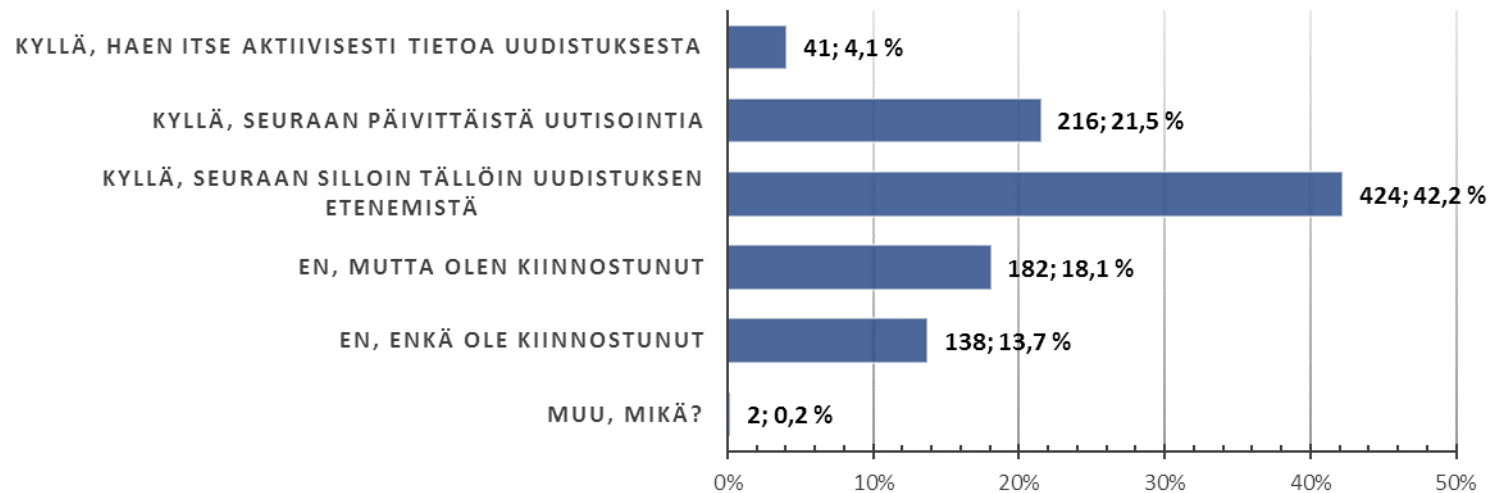

- Vastaajat ovat kaikkein tyytyväisimpiä perusterveydenhuollon nykytilaan. Myös sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon nykytilaa pidetään hyvänä.
- Monet vastaajista eivät osanneet arvioida työllisyys- ja yrityspalvelujen nykytilaa.
- Naiset ovat epävarmempia yrityspalveluiden nykytilasta.
- Ikäryhmittäin tarkasteltuna vanhin ikäluokka (65-) on epävarmin sosiaalipalveluiden nykytasosta ja työvoimapalveluiden nykytasosta. Nuorin ikäluokka (alle 25) on epävarmin erikoissairaanhoidon nykytilasta.
- Koulutustasoltaan korkeimmin koulutetut (lisensiaatti, tohtori) pitävät eri palveluiden nykytiloja erityisen hyvinä.
- Elämäntilanne vaikutti myös arvioon. Työttömät ja opiskelijat ovat epävarmimpia erikoissairaanhoidon palveluiden nykytilasta. Eläkeläiset ja opiskelijat ovat epävarmimpia työllisyyspalveluiden nykytilasta. Työttömät arvioivat kriittisimmin työvoimapalveluiden nykytilaa. Yrittäjät pitävät yrityspalveluiden nykytilaa kaikkein parhaimpana.

ARVIOI, KUINKA HYVIN TUNNET SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN

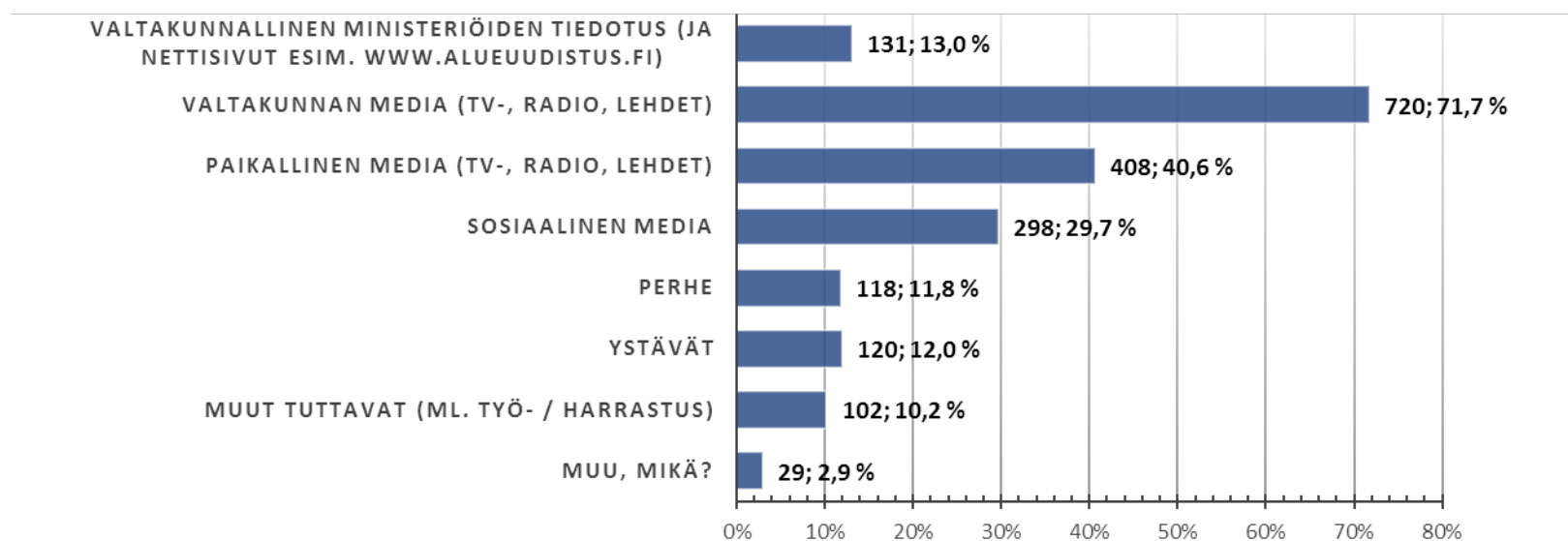

SEURAATKO SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUSTA?

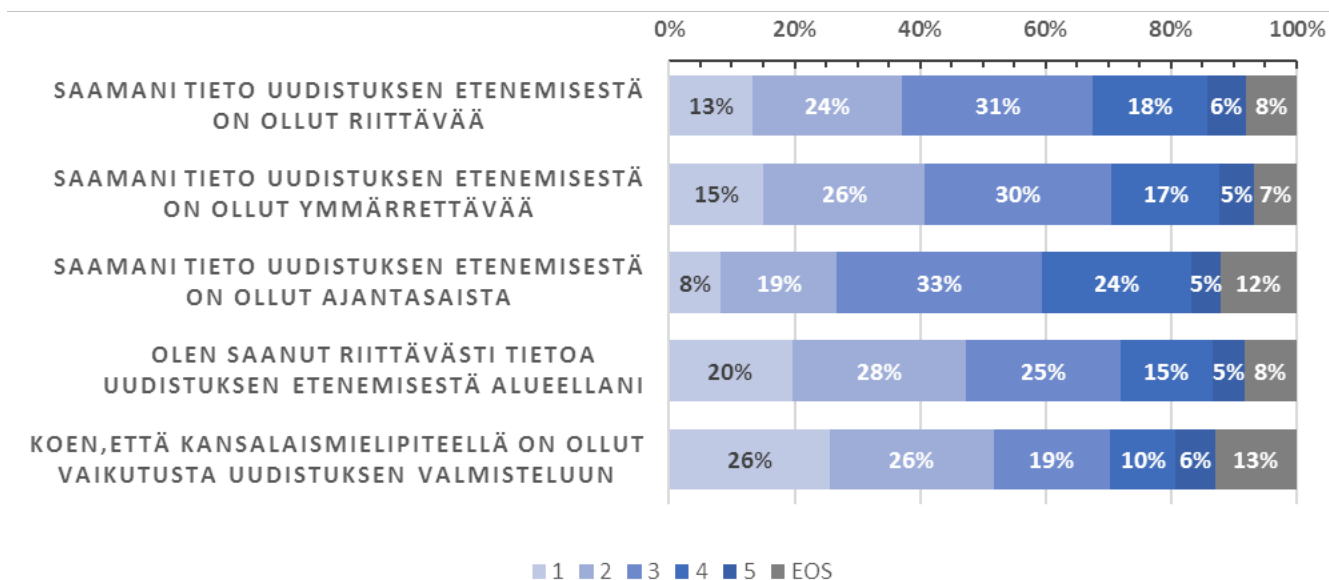
- Melko suurella osalla vastaajista oli jonkinlainen käsitys uudistuksen sisällöstä (yli puolet tuntee uudistuksen pintapuolisesti tai pääpiirteet).
- Miehet tuntevat uudistuksen naisia paremmin, mutta naiset ovat miehiä kiinnostuneempia uudistuksesta tarkasteltaessa joukkoa, jotka eivät tunne uudistusta.
- Ikäryhmittäin tarkasteltuna nuorin ikäluokka (alle 25) on vähiten kiinnostunut uudistuksesta.
- Koulutustaso vaikutti myös tietämykseen uudistuksesta. Uudistus tunnetaan parhaiten korkeimmilla koulutustasoilla (ylempi korkeakoulututkinto, lisensiaatti, tohtori) ja vastaavasti ”En tunne uudistusta, enkä ole kiinnostunut siitä” oli yleisin alimmilla koulutustasoilla, koulutustasojen suhteellisista osuuksista (peruskoulu, 2. aste).

MISTÄ SAAT SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEEN LIITTYVÄÄ TIETOA?

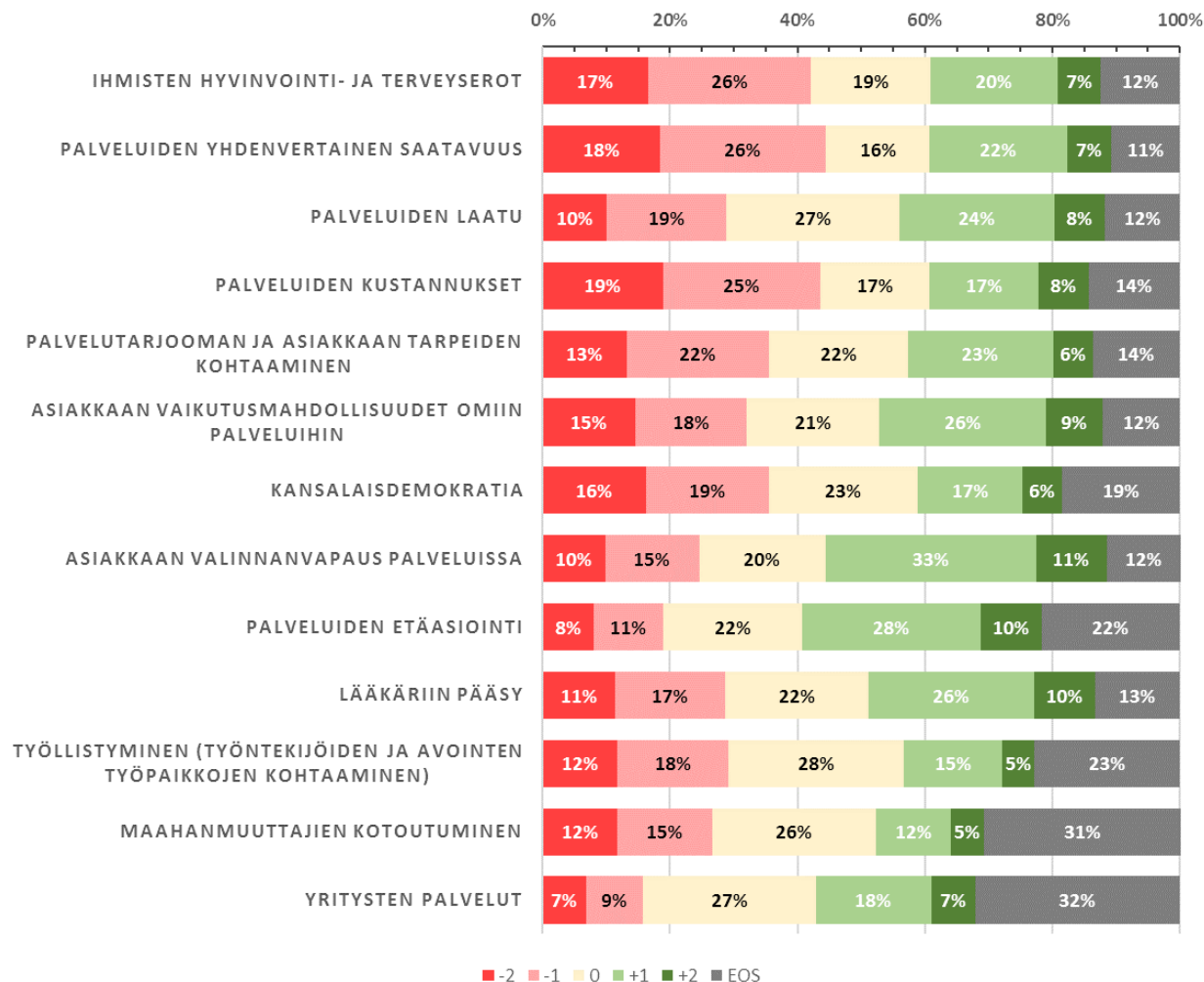

ARVIOI SEURAAVIEN VÄITTÄMIEN KAUTTA UUDISTUKSEEN LIITTYVÄÄ VIESTINTÄÄ.

(1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä, eos=en osaa sanoa)

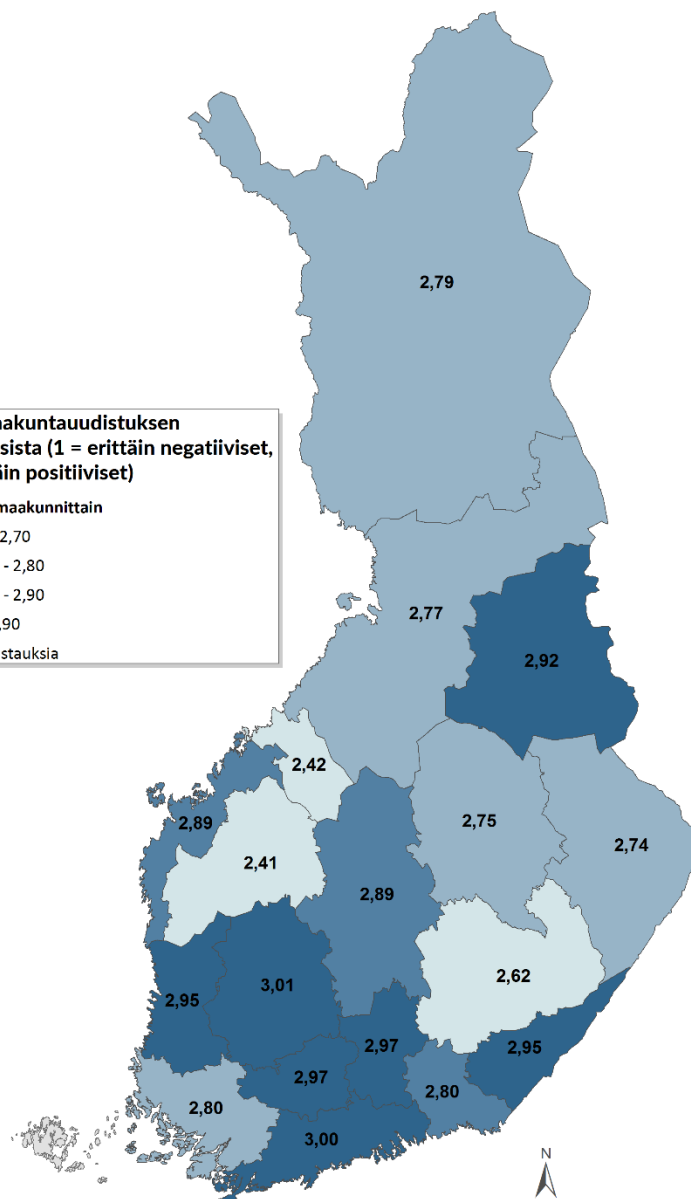
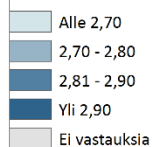
ARVIOI MITEN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS TULEE VAIKUTTAMAAN SEURAAVIIN ASIOIHIN (-2=erittäin negatiivisesti, 0 = ei vaikutusta, +2=erittäin positiivisesti, EOS=En osaa sanoa)

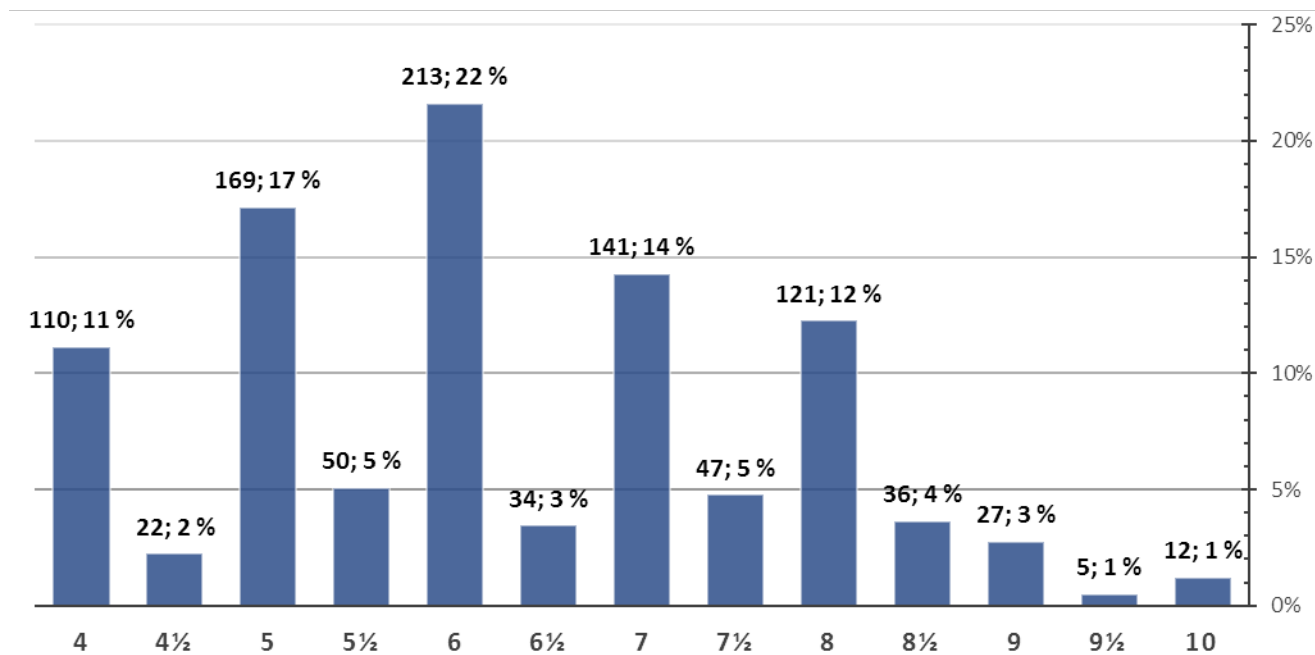
VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Arvio maakuntauudistuksen
vaikutuksista (1 = erittäin negatiiviset,
5 = erittäin positiiviset)

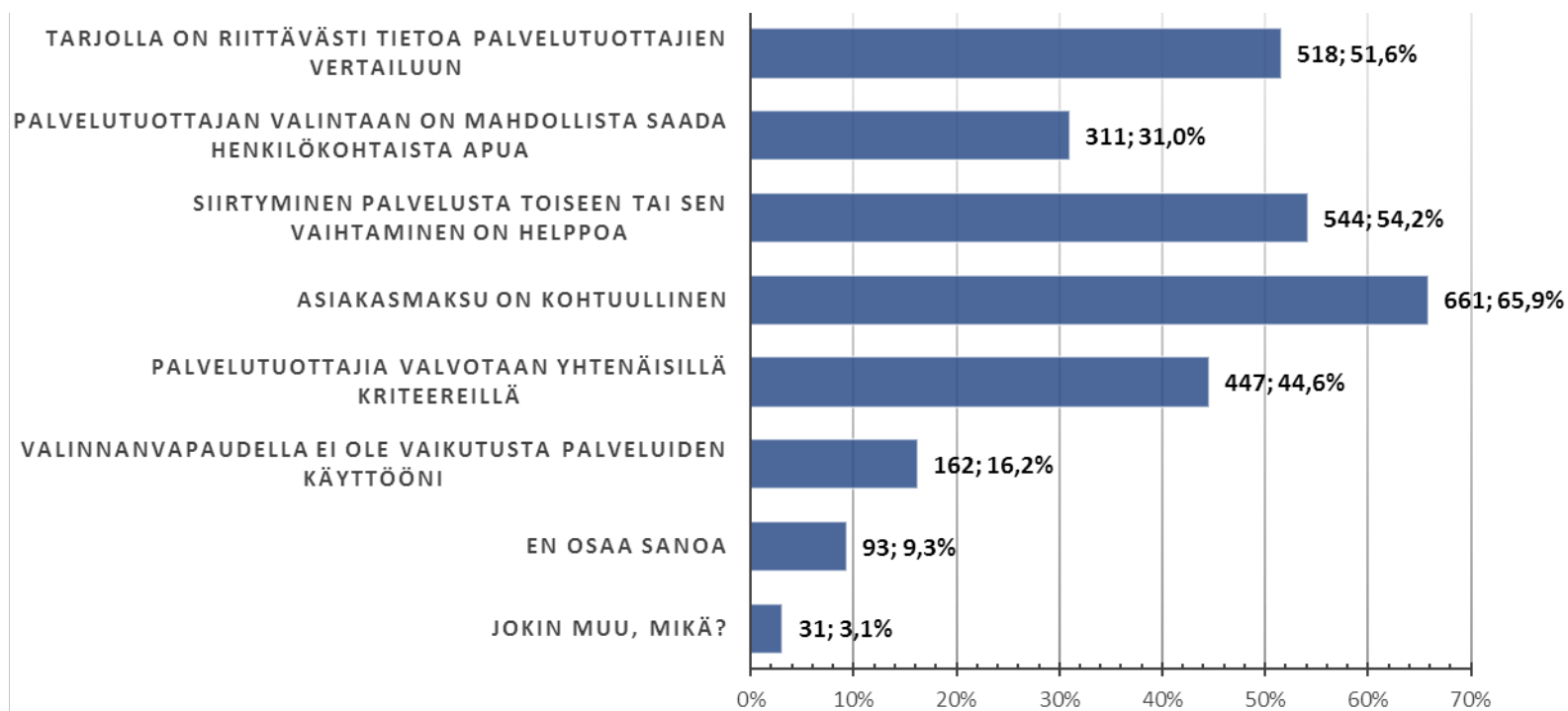
Keskiarvo maakunnittain

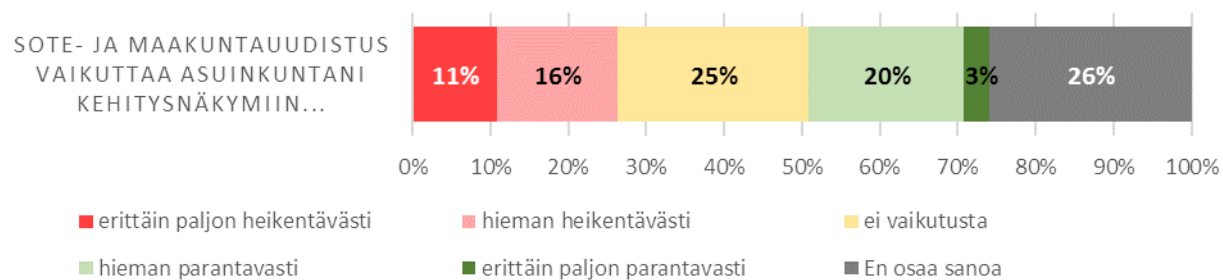
MILLAISEN YLEISARVOSANAN ANTAISIT SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELUSTA?

MITÄ ASIOITA MIELESTÄSI TULISI HUOMIOIDA ASIAKKAAN VALINNANVAPAUESSA? (VALITSE
YKSI TAI USEAMPI VAIHTOEHTO)

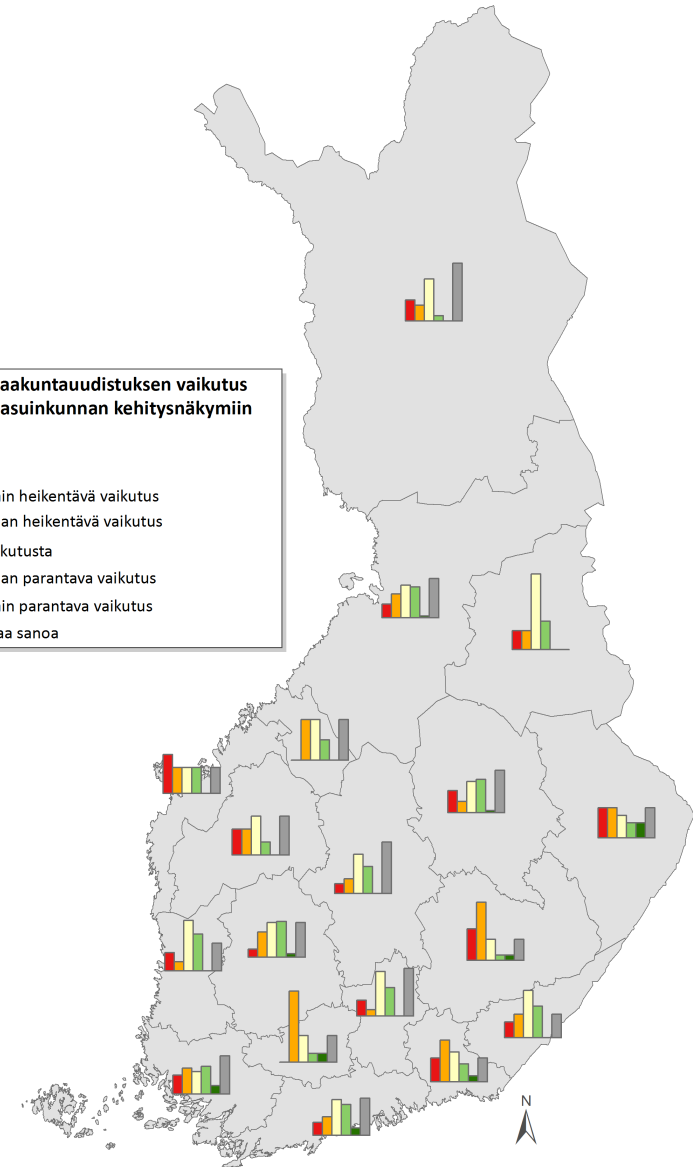

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS VAIKUTTAA ASUINKUNTANI KEHITYSNÄKYMIIN...

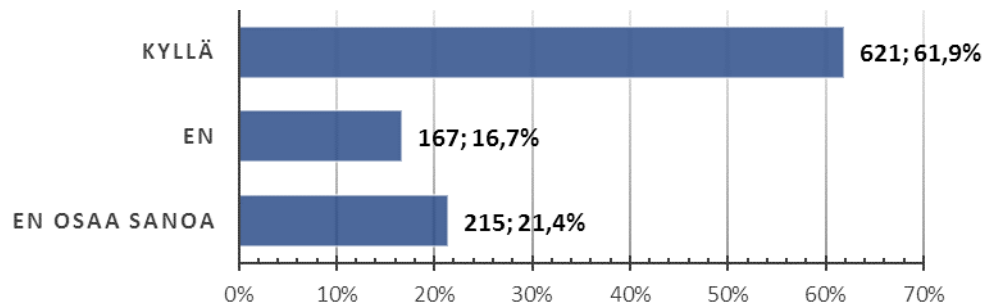

- Taajaan asutuissa kunnissa ja maaseutumaisissa kunnissa uskotaan uudistuksen vaikuttavan kaikkein negatiivisimmin.
- Elämäntilanne ja koulutusaste näkyvät selvästi uudistuksen koetuissa vaikutuksissa. Eläkeläiset uskovat uudistuksen vaikutusten olevan kaikkein negatiivisimmat ja toisaalta yrittäjät uskovat uudistuksen vaikutusten olevan kaikkein positiivisimmat. Työttömät ja opiskelijat sekä koulutukseltaan vain peruskoulun käyneet ovat epävarmimpia muutoksen vaikutuksista.
- Nuorin ikäluokka (alle 25) on epävarmin muutoksen vaikutuksista. Vastaavasti vanhin ikäluokka (65-) näkee muutoksen vaikutukset kaikkein negatiivisimmassa valossa. Naiset ovat miehiä epävarmempia muutoksen vaikutuksista.

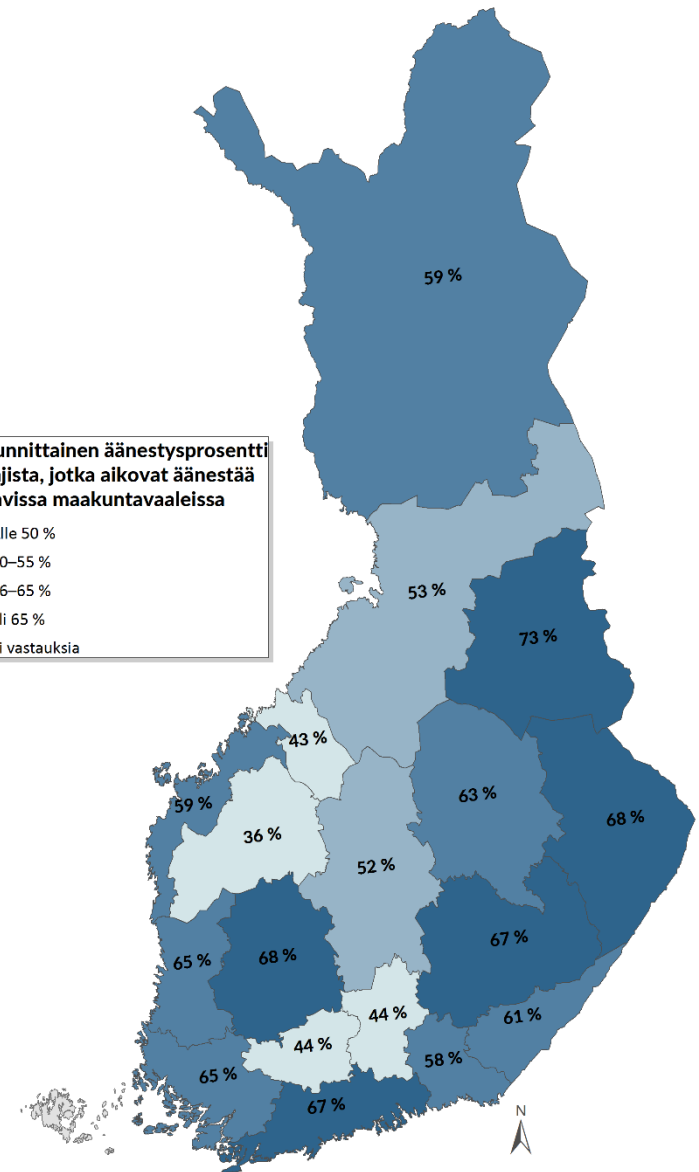
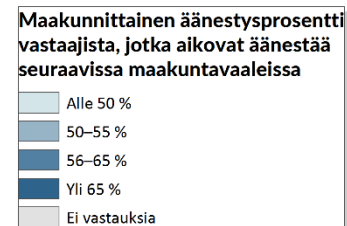
Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus
vastaajan asuinkunnan kehitysnäkymiin

AIOTKO ÄÄNESTÄÄ TULEVISSA MAAKUNTAVAALEISSA?

- Aikomus äänestää on sitä todennäköisempi, mitä vanhempi ikäryhmä on kyseessä ja eläkeläiset äänestävät todennäköisimmin tulevissa vaaleissa.
- Äänestysaikomus yleistyy myös koulutustason noustessa ja siten opiskelijat äänestävät kaikkein epätodennäköisimmin tulevissa vaaleissa.

MITEN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS TULEE NÄKYMÄÄN SINUN ARJESSASI?

Miten sote- ja maakuntauudistus tulee näkymään Sinun arjessasi?	%
EOS	38,3
Negatiivinen vaikutus	18,1
Ei mitenkään	13,8
Positiivinen vaikutus	8,9
Ei suurta vaikutusta	6,8
Toivottavasti hyvin	5,4

Kiitos!

Lisätietoja:

tommi.ranta@mdi.fi

riikka-leena.leskela@nhg.fi

petri.uusikyla@frisky.fi

